

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14439/2024
12.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА (раније ...) из ..., чији је пуномоћник Момчило Ковачевић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Славољуб Милошевић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, уређења личних ондоса и издржавања, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 79/24 од 22.02.2024. године, у седници одржаној 12.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 79/24 од 22.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 1019/20 од 26.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле-противтужене да се малолетно дете ВВ повери њој као мајци на чување, старање и васпитање; да се одржавање личних односа између малолетног детета и туженог-противтужиоца као оца одвија по договору странака, као и да се тужени-противтужилац обавезе да на име свог доприноса у издржавању малолетног детета плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, до 05. у месецу за текући месец. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца ББ па је малолетно дете станака ВВ рођен ...2015. године, поверено на негу, чување и васпитање туженом-противтужиоцу као оцу и родитељу који ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, уређено је одржавање личних односа и виђање тужиле-противтужене са малолетним дететом тако што ће се одвијати путем видео позива у контролисаним условима ЦСР Ниш, понедељком и петком, у термину од 16.00 до 18,00 часова, или неком другом термину, или радном дану по договору родитеља, а контакти малолетног детета са мајком одвијаће се и непосредно током сваког боравка детета у Србији, а преко надлежног органа старатељства као и за време зимског и летњег распуста детета. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиле-противтужена да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа износ од 10.000,00 динара месечно

почев од 26.10.2023. године као дана доношења пресуде, па убудуће док за то постоје законски разлози и то уплатом на рачун законског заступника малолетног детета до 05. у месецу за текући месец, док је део тужбеног захтева за већи износ од досуђеног до траженог износа од 15.000,00 динара, као и за плаћање доприноса у издржавању за период од 20.06.2017. године до 25.10.2023. године одбијен као неоснован. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 79/24 од 22.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем, усвајајућем делу става четвртог и одбијајућем делу овог става у погледу траженог износа издржавања и у ставу петом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у одбијајућем делу става четвртог изреке у погледу почетка тока издржавања тако што је обавезана тужилца-противтужена да досуђени износ издржавања малолетном детету исплати и за период почев од 20.06.2017. године до 25.10.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца-противтужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 18/2020 и 10/2023 - др. закон, у даљем тексту: ЗПП) у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија тужилца-противтужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 20.03.2015. године, у Конзулату Републике Србије у Минхену и за време трајања брака добили су сина, малолетног ВВ, рођеног ...2015. године. Странке су за време трајања брачне заједнице живеле у стану у Немачкој са родитељима и сестром туженог. Малолетни син парничних странака ВВ је држављанин Републике Србије и СР Немачке и живи са оцем у Тужилца је након порођаја, у октобру 2015. године, морала да напусти Немачку због нерегулисаног боравишног статуса, а планирала је да у Србији научи немачки језик довољно да положи испит знања немачког језика почетног нивоа, што је један од услова за добијање боравишне дозволе. Од октобра 2015. године, до октобра 2018. године, тужилца није имала контакт са дететом. Суд у Минхену је донео привремену одлуку о старатељској бризи 07.04.2016. године, којом је малолетни ВВ поверен на бригу и старање туженом. У октобру 2018. године, тужилца је отишла у Немачку ради учешћа у поступку о старатељској бризи, којом приликом је на кратко видела дете. Током августа 2023. године, након што је од свог партнера сазнала да је њен бивши супруг – овде тужени ББ, у селу ... у својој породичној кући и да је ту и дете, тужилца је отишла до туженог и тада је видела дете и поразговарала са њим. Наредног дана у пратњи судског извршитеља поново је отишла до куће у ..., али тада није имала контакт са дететом. Од тада тужилца није чула, нити видела дете. Тужилца заједно са мајком и братом живи у кући која је у власништву њене мајке, брата и полубрата са очеве стране, запослена је у компанији ГГ d.o.o. на одређено време и зарађује од 47.000,00 до 48.000,00 динара месечно. Тужени је у радном односу на неодређено време у Немачкој и остварује месечну зараду у износу од 2.800 евра нето.

Стручни тим Центра за социјални рад у Нишу је проценио да се тужиља као родитељ може активно и стимулативно остварити, да поседује све потребне услове и личне карактеристике за савесно родитељство, међутим, да је потребна припрема детета за контакт са мајком. Син парничних странака је прилагођен на породичне прилике у домаћинству у коме живи са оцем, на односе са блиским особама – оцем и бабом, те у очевом домаћинству има потребне услове за правилан раст и развој, стимулацију и подстицај даљег развоја, а како произлази из извештаја породичног суда у Минхену, који је стручни тим Центра за социјални рад имао у виду приликом давања свог мишљења. Стручни тим Центра за социјални рад у Нишу навео је да треба имати у виду адаптираност детета на досадашњи живот у породици оца, као и ризике радикалног одвајања, па је у том смислу потребно радити на успостављању, а онда и проширењу личних односа детета са мајком, те је у том смислу дат предлог са којим се тужиља сагласила.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да је за сада у најбољем интересу малолетног сина парничних странака да отац самостално врши родитељско право, имајући у виду да оба родитеља према процени органа старатељства поседују адекватне родитељске капацитете, али да је реч о детету узраста од 8 година, које у Немачкој иде у школу, и о коме се од престанка заједнице живота родитеља у августу 2015. године, када је дете имало свега неколико месеци, непосредно стара отац, те да је дете мајку видело свега два пута и нема развијен однос блискости са њом. Такође је оцењено да је у најбољем интересу малолетног детета да се одржавање личних односа детета са мајком уреди на начин који је предложио Центар за социјални рад а тужиља –противтужена прихватила такав постепени начин успостављања контаката, заснивајући своју одлуку на одредбама чланова 6. став 1, 60. став 1. и став 2, члана 61. став 1. и 266. став 1. Породичног закона и одредбе члана 3. Конвенције уједињених нација о правима детета.

Нижестепени судови су, ценећи материјалне и породичне прилике тужиле-противтужене и њене могућности да пружа издржавање, потребе малолетног ВВ у погледу издржавања, као и минималну суму накнаде за кориснике на породичном смештају од 44.658,00 динара, обавезали тужилу-противтужену да на име свог доприноса за издржавање детета плаћа 10.000,00 динара месечно, применивши одредбе чланова 154. став 1. и 160. Породичног закона.

Овакву одлуку као правилну и закониту прихвата и Врховни суд.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог су узраст, пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и способности родитеља да задовољи утврђене потребе.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно ценили елементе процене најбољег интереса малолетног детета и одлуку о вршењу родитељског права донели на основу прихваћеног мишљења Центра за социјални рад Ниш о родитељским капацитетима оба родитеља и анализе целокупне породичне ситуације, а према којој је, због тога што дете са мајком није одржавало пуних 8 година личне односе, практично је и не познаје, а адаптирано је на живот у очевом домаћинству и похађа школу у Немачкој, за сада су у најбољем интересу детета

да вршење родитељског права буде поверено оцу, а да се за сада одржавање личних односа детета са мајком из истих тих разлога одвија тако што ће дете бити припремљено на одржавање личних односа на начин да ће се они одвијати путем видео позива у контролисаним условима Центра за социјални рад Ниш у одређеним терминима, а и непосредно, током сваког боравка детета у Србији, са каквим моделом одржавања личних односа се сагласила и тужилџа-противтужена.

Такође, по мишљењу Врховног суда правилна је и одлука о висини обавезе тужене, која не врши родитељско право, да доприноси издржавању детета, те су правилно примењене одредбе чланова 160. – 162. и 154. Породичног закона и узете у обзир како потребе детета у погледу издржавања тако и могућности тужилџе-противтужене да му издржавање пружа.

Супротно наводима ревизије, правилно је побијаном пресудом преиначена првостепена пресуда у погледу почетка обавезе тужилџе-противтужене да плаћа издржавање малолетном детету. Наиме, првостепеном пресудом је почетак обавезе издржавања одређен на дан доношења првостепене пресуде 26.10.2023. године. Међутим, како поверилац издржавања има право на издржавање од дана када такав захтев постави, те како је тужени-противтужилац, који самостално брине о детету и издржава га, поднео противтужбени захтев 20.06.2017. године, то је правилно другостепеном пресудом одлучено да тужилџина обавеза издржавања почиње почев од тог датума.

На основу изложеног, применом члана 414. ЗПП донета је одлука као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић